

-RECENZIE -

SECURITATEA UMANĂ ÎN CONFLICTELE ȘI CRIZELE INTERNAȚIONALE

dr. Anca DINICU

Conceptul de securitate umană pare a fi unul dintre cele mai controversate în analiza științifică și dezbateră politică a zilelor noastre, emanând astfel o puternică atracție, chiar dacă nu întotdeauna îmbrăcată în hainele confortului intelectual, pentru spațiul academic și, deopotrivă, pentru cel practic, al guvernării.

Securitatea umană contribuie la redefinirea și extinderea înțelesului pe care, până nu demult, noi îl acordam securității în sens de asigurare a integrității teritoriale și a suveranității statelor în fața amenințărilor militare externe.

Și când spun „noi”, mă refer la noi – cei prezenți aici, noi – cei din acest spațiu național, sau noi – cei aflați în partea orientală a ceea ce în mod sugestiv a fost denumită „cortina de fier”.

Spun acest lucru pentru că pentru „ei” – cei de „dincolo”, cetățeni ai unei democrații bazată pe pluralism politic și alegeri libere și producători-consumatori într-o economie de piață – pentru aceștia, așadar, nevoia unei reinterpretări a securității a fost sesizată cu câteva decenii în urmă.

În anii '70-'80 ai secolului trecut, literatura academică de specialitate, răspunzând crizelor petrolului cu rădăcini în Orientul Mijlociu și îngrijorării crescânde în privința degradării mediului înconjurător, a dat startul unei noi competiții, aceea a încercării de actualizare a teoriei conform planului real al existenței, printr-o analiză bazată pe termeni non-militari.

Acest fapt nu înseamnă, nicidecum, că apariția acestei cărți este tardivă. Dacă ar fi fost așa, nici proiectul de cercetare în cadrul căruia lucrarea a fost realizată nu ar fi fost câștigat, deci nu ar fi fost viabil, de actualitate.

Mărturisesc că atunci când directorul de proiect, profesorul Mihai Neag, m-a rugat să fac o recenzie a cărții, am avut oarecare temeri legate de bogăția de informație cuprinsă în volum raportată la timpul avut la dispoziție. Foarte rapid, acestea au dispărut. Lucrarea poate fi citită ca un roman, ea „curge”, trecerile de la un capitol la altul realizându-se lin, fără frânturi de logică și exprimare. Aș îndrăzni chiar să spun că există un fir epic.

Respectând normele de etică a cercetării și având un puternic caracter practic-aplicativ, structurată fiind pe patru capitole, lucrarea oferă direcții de operaționalizare în cadrul studiilor de securitate, cât și în analiza conflictelor și gestionarea crizelor.

Și, totuși, domnule director de proiect, lucrării îi lipsește ceva ... Aroganța!

Elaborată într-un limbaj de specialitate, dar accesibil și celor cu preocupări în alte domenii, prezentând obiectiv mecanismele conceptuale de înțelegere și anticipare a amenințărilor la adresa individului perceput ca principal obiect de referință atunci când vorbim despre securitate, lucrarea se adresează specialiștilor în materie, studenților militari și civili de la facultățile de profil, dar și celor care doresc să-și mențină statutul de intelectual, condiția de om informat.

Cu siguranță, securitatea umană are un drum încă lung de parcurs înainte de a fi acceptată drept cadru conceptual sau instrument politic în acțiunea guvernelor naționale și a comunității internaționale.

Sunt încă multe lucruri de clarificat și elaborat.

La fel de adevărat este și faptul că amenințările la adresa securității umane – înțeleasă fie ca absență a fricii, fie ca absență a nevoilor – reprezintă provocări reale ale lumii în care trăim și care nu pot fi ignorate doar pentru că nu există un acord asupra conceptului și a modului de înțelegere a securității umane.

Eforturilor comunității academice de a lămuri aceste probleme trebuie să li se adauge cele ale decidenților politici de la nivel național și internațional în sensul

oferirii de noi răspunsuri și garanții în ceea ce înseamnă protecția individului în fața pericolelor transnaționale în sublima eră a globalizării.

Până când aceste deziderate se vor împlini în toată splendoarea lor, contăm pe cercetarea științifică și pe interesul comunității academice.

Deci, vă așteptăm, domnule profesor, să veniți cu o nouă provocare intelectuală!